

Pravo na fizikalnu terapiju u kući:

Primjer 1: *Uredu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom pritužio se otac blizanki (18 godina) koje su rođene s cerebralnom paralizom. Do sada su blizanke imale priznato pravo na fizikalnu terapiju u kući, međutim to pravo nije priznato niti jednoj blizanki u 2015. godini. Zdravstveno stanje djevojaka se nije poboljšalo te je rehabilitacija i dalje prijeko potrebna zbog održavanja zdravstvenog stanja i sprječavanja pogoršanja. Otac se pritužuje na kontradiktornost i nelogičnost rješenja kao i na zahtjeve za potrebom stalnog dokazivanja stanja koje je kronično i za koje je jasno da nema poboljšanja.*

Pravobraniteljica je predložila da se za progresivne bolesti i trajna stanja poput cerebralne paralize, distrofije, multiple skleroze, ozljede kralježnične moždine i druga trajna stanja propiše mogućnost obnavljanja fizikalne terapije svake godine, a kod stanja koja nisu progresivna ili trajnog karaktera, individualno prema procjeni liječnika specijalista u minimalnom trajanju od 45 dana s mogućnošću produljenja.

S obzirom na navedeno pravobraniteljica smatra potrebnim smanjiti administraciju i spriječiti moguće financijske troškove osobama s invaliditetom kao i njihovim bližnjima te uvesti djelotvorne kontrolne mehanizme kako bi se spriječile moguće zlouporabe, a time izbjeglo nepotrebno provjeravanje. Predlažemo da se za osobe koje boluju od progresivnih bolesti ili od nekih trajnih stanja izda odobrenje za cijelu kalendarsku godinu čime bi se izbjeglo suvišno administriranje. Za osobe s invaliditetom koje su ovisne o pomoći druge osobe i/ili su korisnici ortopedskih i drugih pomagala, konstantno produživanje prava predstavlja otežavajuću okolnost jer je nekima od tih osoba potrebna dodatna pomoć prilikom transfera iz nepristupačnog stana, posebno prilagođeni prijevoz, pristupačna zdravstvena ustanova u koju dolaze radi odobravanja terapije, zbog toga što je većina prostora u kojima se nalaze Povjerenstva HZZO-a u nepristupačnim objektima. Za nemali broj osoba s invaliditetom to znači angažman druge osobe koju trebaju osigurati/platiti kako bi svu proceduru oko obnavljanja zahtjeva obavila umjesto njih. Zbog navedenog smatramo nužnim uvođenje pojednostavljene procedure i jačanje kontrole.

Primjer 2: *Uredu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom pritužila se majka radi smanjivanja broja fizikalne terapije u kući za kćer koja boluje od trajne progresivne bolesti s pet na tri dolaska tjedno. Liječnica opće medicine je u nalogu navela kako je do smanjenja terapije došlo zato što djevojka koristi usluge osobnog asistenta. Majka je uložila žalbu te je postupak u tijeku.*

Uvjeti za ostvarivanje prava na fizikalnu terapiju propisani su Pravilnikom prema kojem na to pravo ne utječe okolnost korištenja osobnog asistenta. Uloga osobnih asistenata nije pružanje zdravstvenih usluga osobama s invaliditetom, već podrška za uključivanje u zajednicu na način da je osobni asistent toj osobi „produžena ruka“ što znači da se njegove usluge odnose na sve poslove koje bi osoba mogla obavljati samostalno kad ne bi bilo invaliditeta.

Primjer 3: *„Samohrana sam majka sa statusom roditelja njegovatelja jer moj sin (r.1995) boluje od ALS-a. Nakon posljednjeg boravka u bolnici, po mišljenju fizijatra i neurologa preporučeno mu je kontinuirano provođenje fizikalne terapije u kući 5 puta tjedno. Liječničko povjerenstvo HZZO-a, odobravaju fizikalnu u kući, ali samo 15 dolazaka/3 puta tjedno uz neodobravanje postupaka za respiraciju. Na navedeno pišem žalbu u kojoj navodim „Iako je Kristijan punoljetan, kvantitativno uredne svijesti i orijentiran (kako piše i u Statusu Otpusnog pisma), napominjem da sin ne može sam pisati, te sam kao njegov roditelj njegovatelj dužna izboriti njegova prava.“, a svoju prijateljicu zamolim da preda žalbu s obzirom na teško zdravstveno stanje sina koje iziskuje 24 –satnu skrb... Prijateljica ne može predati žalbu službi uz navode službenice kako žalba mora biti potpisana od sina. Službenica uopće ne želi pročitati medicinsku dokumentaciju, žalbu i inzistira kako istu MORA napisati i potpisati sin. Nadalje, navodi kako mogu samo izdati Rješenje slijedom odluke liječničkog povjerenstva, te se tek na isto može uložiti žalba kojom se pokreće upravni postupak. I opet, treba ispuniti određeni obrazac koji sin mora osobno ispuniti i potpisati. Obraćam vam se svima sa upitom, ali i molbom za pomoć jer: ...Da li itko razmišlja o tome da je ALS izrazito progresivna bolest sa neminovnim smrtnim ishodom?*

Moj sin NEMA VREMENA! Njegova bolest napreduje svakim danom i nažalost neminovan kraj uslijedit će, očito, prije nego li se zadovolje sve birokratske formalnosti – pokretati upravni postupak, znate i sami, kod nas predugo traje i za najzdravije osobe. Zar je moguće da liječničko povjerenstvo „kroji pravdu“ pacijentu o čijoj dijagnozi ne znaju?... Kako je moguće, kad se odobravaju postupci za fizikalnu terapiju u kući koji su u kategoriji održavajuće fizikalne terapije ne odobre postupci upravo vježbe za respiraciju?

Pa upitajte se, onako ljudski, laički svi vi koji niste liječnici, zar su važnije vježbe mišića ruku i nogu ili mišića respiratornog sustava? Moj sin danas više nije pokretan, ali diše! A kad diše, onda i živi! Odobrene vježbe će mu smanjiti spazme, ublažiti grčenje, održati koliko je moguće već uveliko atrofiranu mišićnu masu, ali njegovi mišići potrebni za disanje neka slobodno i dalje progresivno, kako je to kod ove bolesti, atrofiraju!?”

Pravobraniteljci su pritužbu dostavili majka osobe s invaliditetom, ali i udruga u ime majke zajedno sa žalbom koja je izjavljena na prvostupanjsko rješenje. Po završetku drugostupanjskog postupka, Pravobraniteljica je obaviještena o priznavanju respiratornih vježbi. Ovaj primjer opisuje probleme koje ima samohrani roditelj kada treba pokrenuti određeni postupak radi ostvarivanja prava, a koji su sa stajališta roditelja višestruki (kome nekoliko puta dijete ostaviti, kako sve organizirati, hoće li sve biti u redu za vrijeme odsutnosti). Ujedno predstavlja i primjer neusklađenosti i nelogičnosti u radu tijela vještačenja i rješavanja stranaka „po šabloni“ bez pravog uvida u potrebe pacijenta koje mogu biti višestruke, međusobno povezane i čije je kumulativno zadovoljavanje nužno radi održavanja postojećeg zdravstvenog stanja.

Nadalje, Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za bolničko liječenje medicinskom rehabilitacijom i fizikalnom terapijom u kući (Interni pročišćeni tekst - "Narodne novine" br. 26/96., 79/97., 31/99., 51/99., 73/99., 40/07., 46/07. - pročišćeni tekst, 64/08., 91/09. i 118/09.-dalje Pravilnik) još je uvijek u postupku donošenja. Međutim, Pravobraniteljica i nadalje ostaje kod prijedloga iznesenih u konačnom mišljenju koji je iznijela u Nacrtu Pravilnika i smatra kako je u interesu osoba s invaliditetom usvajanje prijedloga Pravobraniteljice. O predloženim izmjenama Pravobraniteljica je izvještavala javnost u izvješćima o radu za 2014. i 2015. godinu.